

*Helsingin
aikuislukio*

ABI-OPAS

OHJEITA YLIOPPILASKIRJOITUKSIIN
SYKSY 2018

YLIOPPILASKOEPÄIVÄT	- 4 -
YO-TUTKINNON VUODENKIERTO	- 5 -
DIGITAALISET YLIOPPILASKOKEET	- 6 -
KÄYTÄNNÖN OHJEITA KOKEISIIN	- 7 -
YLIOPPILASTUTKINNON RAKENNE.....	- 8 -
YLIOPPILASTUTKINNON HAJAUTTAMINEN	- 9 -
OSALLISTUMISOIKEUS	- 9 -
ILMOITTAUTUMINEN.....	- 9 -
OHJEET ILMOITTAUTUMISEEN WILMASSA	- 10 -
LUKIHÄIRIÖ, ERITYISJÄRJESTELYT JA SELVITYS VIERASKIELISYYDESTÄ	- 11 -
KOKEIDEN UUSIMINEN JA TUTKINNON TÄYDENNYS	- 11 -
VILPPI JA TUTKINTOJÄRJESTYKSEN RIKKOMINEN.....	- 12 -
KOESUORITUKSET JA ARVOSTELU	- 12 -
TARKISTUSARVOSTELU	- 12 -
PÄÄTTÖTODISTUS	- 13 -
YO-TODISTUS	- 13 -
YLIOPPILASTUTKINNON ARVOSANAT	- 14 -
KOMPENSAATIO.....	- 14 -
YLIOPPILAAKSI VALMISTUVAN NIMEN JULKAISEMINEN	- 15 -
AINEKOHTAISIA OHJEITA YLIOPPILASKOKEISIIN	- 15 -
ÄIDINKIELEN KOE	- 15 -
SUOMI TOISENA KIELENÄ -KOE	- 16 -
KIELIKOKEET	- 17 -
REAALIAINEIDEN KOKEET	- 17 -
MATEMATIIKAN KOE	- 18 -

YLIOPPILASKOEPÄIVÄT

Kokeet pidetään Mäkelänrinteen toimipisteessä (tarkemmat tiedot Wilmassa ennen kokeita). Paikalla on oltava viimeistään puoli tuntia ennen kokeen alkua eli klo 8.30.

SYKSY 2018

- ma 17.9. äidinkieli, lukutaidon koe
- ke 19.9. englantia, espanja, ranska, saksa, venäjä, pitkä oppimäärä
- pe 21.9. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
- ma 24.9. englantia, espanja, italia, ranska, saksa, venäjä, lyhyt oppimäärä
- ti 25.9. äidinkieli, kirjoitustaidon koe ja suomi toisena kielenä -koe
- to 27.9. ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
- pe 28.9. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
- ma 1.10. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä (paperilla)

KEVÄT 2019

- ti 12.3. äidinkieli, lukutaidon koe ja suomi toisena kielenä -koe
- to 14.3. englantia, espanja, italia, ranska, saksa, venäjä, lyhyt oppimäärä
- pe 15.3. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
- ma 18.3. ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
- ke 20.3. englantia, espanja, ranska, saksa, venäjä, pitkä oppimäärä
- pe 22.3. äidinkieli, kirjoitustaidon koe
- ti 26.3. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
- to 28.3. uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

YO-TUTKINNON VUODENKIERTO

ELOKUU

- elokuun abikurssit
- osallistumisoikeus syksyn yo-kokeisiin tarkistetaan

SYYSKUU

- infotilaisuus yo-kokeiden käytännön järjestelyistä
- syksyn yo-kokeet

MARRASKUU

- 4. marraskuuta mennessä kurssien oltava suoritettu, jos olet valmistumassa syksyllä
- lopulliset yo-koetulokset Wilmaan viimeistään marraskuun 23. päivänä
- ilmoittautuminen kevään yo-kokeisiin

JOULUKUU

- lakkiaiset itsenäisyyspäivän tienoilla
- 3. jakson abikurssit alkavat

TAMMIKUU

- kevään tutkintomaksu maksettava eräpäivään mennessä

HELMIKUU

- osallistumisoikeus kevään yo-kokeisiin tarkistetaan

MAALISKUU

- infotilaisuus yo-kokeiden käytännön järjestelyistä
- kevään yo-kokeet

HUHTIKUU

- ilmoittautuminen kesäkuun abikursseille

TOUKOKUU

- 5. toukokuuta mennessä kurssien oltava suoritettu ja arvosteltu, jos olet valmistumassa keväällä
- lopulliset yo-koetulokset Wilmaan viimeistään toukokuun 25. päivänä
- ilmoittautuminen syksyn yo-kokeisiin ja elokuun abikursseille
- lakkiaiset touko-kesäkuun vaihteessa

KESÄKUU

- kesäkuun abikurssit

HEINÄKUU

- syksyn tutkintomaksu maksettava eräpäivään mennessä

DIGITAALISET YLIOPPILASKOKEET

Yo-kokeisiin osallistuvilla tulee olla käytössään oma kannettava tietokone ja tieto siitä, kuinka kokeet suoritetaan Abitissa. Kokeiden suorittamista harjoitellaan lukiokursseillamme. Ylioppilastutkintolautakunnan sivuilta ylioppilastutkinto.fi ja abitti.fi löydät aiheesta ajankohtaisia lisätietoja.

Omaa kannettavaa tietokonetta käytät koko lukio-opiskelun ajan. Suurin hyöty tietoteknologiasta saadaan, kun se kulkee opiskelijan repussa. Kannettava tietokone on nykyään samanlainen opiskeluväline kuin vihko ja kynä aikaisemmin. Lukiokursseihin liittyvät tehtävät ja sähköiset kokeet tehdään omalla tietokoneella.

Koetilanteessa laitteeseen käynnistetään YTL:n toimittama käyttöjärjestelmä ohjelmistoinen USB-muistilta. Laitteessa tulee siis olla mahdollisuus käynnistää käyttöjärjestelmä USB-muistilta sekä Ethernet/WLAN-verkkoliitäntä langallista verkkoyhteyttä varten. Näytön koko saa olla enintään 18". Kokeessa tarvitaan myös laitteen virtajohto ja kuulokkeet. Mahdollisten lisälaitteina liitettävien hiiren ja/tai näppäimistön on toimittava langallisesti.

Koneeseen pysyvästi asennettua käyttöjärjestelmää ei käytetä kokeen aikana, eikä sinulla ole mahdollisuutta käyttää koneeseen pysyvästi asennettuja ohjelmia tai tiedostoja. Laitteen yhteensopivuuden voit varmistaa lataamalla koekäyttöjärjestelmän omalle USB-muistille ja käynnistämällä sen laitteessa. Ohjeet löytyvät osoitteesta abitti.fi. Vastuu laitteen käynnistymisestä on sinulla, ja sinun tulee varmistua hyvissä ajoin ennen koetilannetta käyttämäsi laitteen toimivuudesta kokeilemalla. Sinun täytyy myös tutustua sähköisissä ylioppilaskokeissa käytettäviin Abitti-koeympäristöön ja LibreOffice-ohjelmistoon hyvissä ajoin ennen varsinaisia ylioppilaskokeita.

- Varmista, että sinulla on ylioppilaskokeen tekemiseen soveltuva kannettava tietokone ja lisälaitteet:
 - laitteessa oltava USB-liitäntä muistitikku varten sekä Ethernet/WLAN-liitäntä, jolla kone liitetään verkkoon (esim. monet Applen koneet vaativat erillisen sovitinpalan)
 - kannettavaan liitettävät kuulokkeet
 - laitteen virtajohto
 - mahdollinen ulkoinen hiiri (tarpeellinen esim. piirto-ohjelmien käytössä)
- Kannettava tietokone täytyy pystyä käynnistämään USB-muistilta, koska yo-kokeissa tällä tuodaan koneelle suljettu verkko.
- Selvitä etukäteen, miten oma kannettava koneesi käynnistetään USB-muistilta:
 - googlaa oman koneesi merkki ja malli + "boot from usb".
- Jos konettasi ei ole aikaisemmin käynnistetty USB-tikulta, voi ensimmäisellä kerralla joutua tekemään muutoksia koneen asetuksiin (käynnistysasetuksissa määrätään kone käynnistymään USB-muistilta).
- Kokeisiin osallistuville järjestetään koululla kurssien yhteydessä harjoituskokeita, joissa jokaisen kokelaan oma kannettava tietokone käynnistetään USB-muistilta ja Abitti-koeympäristöön sekä LibreOffice-ohjelmistoon tutustutaan. Varmista siis opettajilta millä kursseilla Abitti-harjoituskokeita tehdään.
- LibreOffice-paketin voi ladata ilmaiseksi omalle koneelleen. Sen voi myös ladata USB-muistille portableapps.com-palvelusta ja käyttää muistilta millä tahansa koneella.

KÄYTÄNNÖN OHJEITA KOKEISIIN

Ylioppilaskokeet järjestetään Mäkelänrinteen toimipisteen tiloissa (Mäkelänkatu 47). Tarkemmat koekohtaiset tiedot löytyvät Wilmasta lähempänä koepäiviä.

Koetilaisuuden aloitus ohjeistuksineen vie aikaa, joten kokeisiin täytyy saapua vähintään puoli tuntia ennen niiden ilmoitettua alkamisaikaa, jotta kokeet voidaan aloittaa ajallaan. Kokeet alkavat klo 9.00 ja kestävät 6 tuntia. Kokeista saa poistua aikaisintaan klo 12.

Koulun ala-aulan fläppitaululla on kirjoitusaamuna kokeeseen osallistuvien nimiluettelo, josta ilmenee kunakin päivänä kirjoituspaikka sekä nimen jäljessä oleva kokelaan paikkanumero salissa.

Abittiin kirjaudutaan henkilötunnuksella. Varaudu todistamaan henkilöllisyytesi voimassa olevalla henkilöllisyystodistuksella, ajokortilla tai vastaavalla. Henkilöllisyystodistuksen tulee olla digi-kokeen alussa kokelaan pöydällä, jotta kokelas voidaan tunnistaa.

Varmistu siitä, ettei taskuissasi eikä muualla ole mitään, mikä voisi aiheuttaa tulkintavaikeuksia vilpin yrityksen suhteen. Salissa saattaa olla viileää, joten on suositeltavaa pukeutua lämpimästi.

Saliin saa tuoda vain kokeen suorittamiseen tarvittavat välineet ja eväät ilman käärepaperia, mielellään läpinäkyvässä rasiassa. Kaikki, mitä tuot saliin ja siellä tarvitset, tarkistetaan salin ovella. Kaikista eväistä on poistettava etiketit ja tekstit on teipattava piiloon ennen saliin tuloa. Puhelimet ja muut äylaitteet sekä lompakot kerätään ennen koetta säilytettäväksi toimistossa kokeen ajan. Henkilökohtaisia tavaroita voi jättää pukuhuoneeseen omalla vastuulla. Koulu ei vastaa pukuhuoneeseen jätetyistä tavaroista.

Kokelas pyytää lupaa päästä WC-käynnille nousemalla seisomaan pulpettinsa viereen. Kättä nostetaan, kun on muuta asiaa. Salista voi poistua WC-käynnille vain valvojan saattamana.

Koepäivänä:

- Tule yo-kokeeseen hyvissä ajoin eli viimeistään klo 8.30, koska alkuvalmisteluihin menee aikaa.
- Selvitä istumapaikkasi opiskelijalistasta ja tule koesaliin niin, että kaikki tavarasi ovat helposti tarkastettavissa tarjottimella.
- Tuo tarvittavat laitteet mukana, kytke ne koeverkkoon ja sähköverkkoon. Liitä kuulokkeesi kannettavaan.
- Käynnistä päätelaite paikaltasi löytyvältä opiskelijan USB-tikulta ja tee äänitesti.
- Syötä koejärjestelmään huolellisesti nimesi ja henkilötunnuksesi. Odota, että valvoja tulee tunnistamaan sinut. Henkilöllisyystodistuksen tulee olla esillä.
- Tunnistuksen jälkeen koe avataan, ja voit aloittaa sen tekemisen.
- Kun koe on valmis, palauta valvojalle USB-tikku ja muistiinpanopaperit. Todista samalla uudelleen henkilöllisyytesi. Ota omat laitteesi mukaan lähtiessäsi.

YLIOPPILASTUTKINNON RAKENNE

Ylioppilaskokelaan on osallistuttava neljään (4) pakolliseen kokeeseen suorittaakseen tutkinnon.

Pakolliset kokeet

- äidinkieli tai suomi toisena kielenä -koe on kaikille pakollinen
- valittava kolme (3) seuraavista neljästä:
 - toinen kotimainen kieli, ruotsi (A- tai B-taso)
 - vieras kieli (A- tai C-taso)
 - matematiikka (A- tai B-taso)
 - yksi reaaliaineen koe

Ylimääräiset kokeet

Yllä olevan kohdan valinnoista riippuen voit halutessaan sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman ylimääräisen kokeen. Tutkintoon voi kuitenkin sisällyttää vain yhden saman oppiaineen kokeen.

Vieraan kielen kokeita järjestetään seuraavasti:

- A-tason koe: englantia, espanja, ranska, saksa ja venäjä
- C-tason koe: englantia, espanja, italia, ranska, saksa, venäjä, latina ja portugali

Myös matematiikassa ja toisessa kotimaisessa kielessä (ruotsi) järjestetään vaativuudeltaan kaksi eri tason koetta. Saat lukiopintoistasi riippumatta valita, kumman tason kokeeseen edellä mainituissa aineissa osallistut. Saat esimerkiksi suorittaa pitkään tai lyhyeen oppimäärään perustuvan matematiikan kokeen riippumatta siitä, minkä oppimäärän mukaan olet opiskellut.

Sinun on kuitenkin suoritettava vaativampi koe (A-taso) vähintään yhdessä seuraavista pakollisista kokeista: matematiikka, toinen kotimainen kieli tai vieras kieli.

Toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraassa kielessä vaativammalla kokeella (A-taso) tarkoitetaan peruskoulun alaluokilta alkavan, kaikille yhteisen kielen (A-kieli) oppimäärään perustuvaa koetta.

Kokeet laaditaan kussakin oppiaineessa opetussuunnitelman tuntijaossa määrättyjen pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien oppimäärien perusteella.

Vähintään 2,5-vuotisen ammatillisen tutkinnon suorittaneet voivat osallistua ylioppilastutkintoon ammatilliselta pohjalta eli koko lukiota ei tällöin tarvitse suorittaa. Lisätietoja saat opinto-ohjaajilta.

Äidinkielen kokeen korvaava suomi toisena kielenä -koe

Jos äidinkielenäsi on muu kuin suomi, ruotsi tai saame, voit ylioppilastutkinnossa äidinkielen kokeen sijasta suorittaa suomi toisena kielenä -kokeen. Kokeessa ei vaadita äidinkielistä suomen kielen osaamista. Ylioppilastutkinnon osana kokeen hyväksytyt suorittaminen antaa korkeakoulukelpoisuuden ja riittävän näytön jatko-opinnoissa vaadittavasta suomen kielen taidosta.

YLIOPPILASTUTKINNON HAJAUTTAMINEN

Tutkinto suoritetaan enintään kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana. Neuvottele aina opinto-ohjaajan kanssa ennen hajautetun tutkinnon aloittamista. Vältä liian aikaista aloitusta!

OSALLISTUMISOIKEUS

Lukiotutkinnon suorittajalla on oikeus osallistua yo-tutkinnon kokeeseen, kun hän on opiskellut ennen kokeeseen osallistumistaan vähintään asianomaisen oppiaineen pakolliset kurssit. Reaaliaineen kokeeseen aineessa, jossa ei ole yhtään pakollista kurssia, lukion oppimäärää suorittava voi osallistua opiskeltuaan kaksi kyseisen aineen lukiokurssia. Jos vieraan kielen koe perustuu oppimäärään, jossa ei ole pakollisia kursseja, lukion oppimäärää suorittava voi osallistua kokeeseen opiskeltuaan kolme lukiokurssia. Myös vähintään 2,5-vuotinen ammatillinen tutkinto antaa oikeuden osallistua ylioppilaskokeisiin.

Ennen kokeita rehtori on velvollinen ilmoittamaan lautakunnalle, jos tutkintoon ilmoittautunut kokelas ei täytä osallistumiselle säädettyjä edellytyksiä.

ILMOITTAUTUMINEN

Koko lukiota suorittava opiskelija tai ammatilliselta pohjalta kirjoittava ilmoittautuu ylioppilastutkintoon suorittaakseen koko tutkinnon, ei pelkästään erillisiä kokeita. Tutkinnon täydentäjä tai arvosanojen korottaja sen sijaan ilmoittautuu vain erillisiin kokeisiin.

Yo-kokeisiin ilmoitaudutaan yhteen suorituskertaan kerrallaan koulun ilmoittamina ilmoittautumisaikoina. Yo-kirjoituksiin ilmoitaudutaan henkilökohtaisesti opinto-ohjaajille vastaanottoaikoina. Myös Wilmaan tehty ilmoittautumislomake täytyy tulostaa ja palauttaa allekirjoitettuna opinto-ohjaajalle. Katso tarkemmat ohjeet Wilman kautta ilmoittautumiseen seuraavalta sivulta.

Osallistumismaksulomakkeet postitetaan ilmoittamaasi osoitteeseen. Maksu koostuu perusmaksusta (14 €), joka maksetaan jokaisella tutkintokerralla (hajautettu tutkinto) sekä ainekohtaisesta maksusta (28 €/koe).

Ilmoittautuminen kokeisiin on sitova: ylioppilastutkintomaksu on kaikissa tapauksissa maksettava kokonaisuudessaan ja se on ulosottokelpoinen. Et voi itse muuttaa laskulomakkeessa olevaa summaa. Jos koulu joutuu peruuttamaan osallistumisoikeutesi yksittäiseen kokeeseen suorittamattomien kurssien vuoksi, voit anoa ylioppilastutkintolautakunnalta koekohtaisen maksun palauttamista. Tässäkin tapauksessa joudut maksamaan perusmaksun. Esim. lääkärintodistuksen perusteella voit anoa ylioppilastutkintolautakunnalta ilmoittautumisen mitätöintiä. Tällöin tulee ottaa yhteyttä rehtoriin. Muista aina ilmoittaa mahdollisista osallistumisesteistä mahdollisimman pian rehtorille tai apulaisrehtorille! Yo-kokeet vaativat meiltä monenlaisia etukäteisvalmisteluja, ja niinpä ilmoittautumisen peruminen mahdollisimman hyvissä ajoin säästää meiltä huomattavasti turhaa työtä ja vaivaa.

OHJEET ILMOITTAUTUMISEEN WILMASSA

- 1) Tee ensin yo-kokeiden hajautussuunnitelma ja sitova ilmoittautuminen yo-kokeisiin Wilmassa.
 - 2) Vahvista sitten ilmoittautuminen tapaamalla opinto-ohjaaja ja allekirjoittamalla ilmoittautumislomake.
- Kirjautu Wilmaan omilla tunnuksillasi ja valitse yläreunan valikosta *Lomakkeet*.
 - Tee ensin yo-kokeiden hajautussuunnitelma lomakkeella *Opintojen suunnittelu ja seuranta*. (Huom! tutkinnon täydentäjien/ korottajien ei tarvitse tehdä hajautussuunnitelmaa.)
 - Mene kohtaan "Yo-kirjoitusten hajautussuunnitelma" ja kirjaa tänne suunnitelmasi: kirjoitusaika esim. 2018S (= syksy 2018), valitse koe pakolliseksi tai ylimääräiseksi, valitse yo-aine. Huomaa, että voit lisätä rivejä painikkeesta.
 - Pakollisia kokeita tulee suunnitelmassa olla neljä (katso tarkemmin s. 8).
 - Kirjaa myös, miten aiot suorittaa aineen mahdollisesti puuttuvat pakolliset kurssit, jotta saat osallistumisoikeuden yo-kokeisiin.
 - Muista lopuksi tallentaa syöttämäsi tiedot lomakkeen lopusta löytyvällä painikkeella.
 - Muista, että tämä osio on vain suunnitelma, ei siis sitova ilmoittautuminen.
 - Valitse uudelleen *Lomakkeet*-kohta ja täältä *YO-tutkinto, SITOVA ilmoittautuminen*. Hajautussuunnitelmasi näkyy nyt tällä lomakkeella. Ilmoittautuminen seuraaviin yo-kokeisiin tehdään kohdassa *SITOVA ilmoittautuminen*:
 - Valitse kokelaslajisi (Huom! Sinulla voi olla eri kokeissa eri kokelaslaji, jos esimerkiksi uusit jonkin kokeen ja teet toisen kokeen ensimmäistä kertaa.):
 - *00 kokelas, joka lautakunnan luvalla jatkaa kesken jäänyttä tutkintoa*
 - *01 varsinainen kokelas (lukion päättötodistusopiskelija, kyseisen kokeen ensimmäinen suorituskerta)*
 - *02 lukion kurssit suorittanut yksityisoppilas tai kokelas, joka aloittaa tutkinnon suorittamisen alusta (jos mahdollisia aiempia suorituskertoja, vaikka tutkinto olisi jäänyt kesken)*
 - *03 ammatillisen tutkinnon tai ammatilliset opinnot suorittanut kokelas (myös kaksoistutkintoa parhaillaan suorittavat)*
 - *04 hylätyn pakollisen kokeen uusija*
 - *05 hyväksytyt kokeen uusija*
 - *06 tutkinnon täydentäjä (on jo ylioppilas)*
 - *07 hylätyn pakollisen kokeen uusija, kun koe on kompensoitu*
 - *08 hylätyn ylimääräisen kokeen uusija*
 - *09 erillisen kokeen suorittaja (ei ylioppilas)*
 - *10 lukion oppimäärää ja ammatillista tutkintoa suorittava kokelas (ei käytetä meillä)*
 - Valitse aine, johon ilmoitit.
 - Valitse, onko koe sinulle pakollinen vai ylimääräinen.
 - Kokelasnumero tulee ohjelmasta myöhemmin automaattisesti; suoritusajan lisää opinto-ohjaaja, kun palautat allekirjoitetun lomakkeen.
 - Kun ilmoitit useampaan kokeeseen, lisää rivejä tarvittava määrä.
 - Jos sinulla on päätös erityisjärjestelyistä, tiedot näkyvät tällä lomakkeella.
 - *Tallenna tiedot.*

LUKIHÄIRIÖ, ERITYISJÄRJESTELYT JA SELVITYS VIERASKIELISYYDESTÄ

Lukihäiriön, sairauden tai vamman perusteella voidaan myöntää erityisjärjestelyjä ylioppilaskokeiden suorittamista varten (esim. lisäaika). Mahdollista on myös yhden kokeen arvosanan korotus lopullista arvosanaa määrättäessä.

Vieraskielisyys selvitys kannattaa hankkia, jos äidinkieli on muu kuin suomi tai jos on käynyt pitkään koulua ulkomailla. Myös opiskelijan erityisen vaikeaa elämäntilannetta koskeva selvitys tai puoltolause voidaan ottaa lopullisessa arvostelussa huomioon.

Lukion erityisopettaja tekee ylioppilastutkintolautakuntaa varten opiskelijalle lukitestausten ja -lausunnon erikseen pyydettäessä. Opiskelijan on käynnistettävä testaus- ja lausuntoprosessi jo pian opiskelujen alettua, koska erityisjärjestelyjä on kokeiltava opintojen aikana. Lisäksi on saatava kahden aineenopettajan lausunto erityisjärjestelyjen tarpeesta. Ylioppilastutkintoa varten anottavista erityisjärjestelyistä sekä vieraskielisyys selvityksestä saa tietoa erityisopettajalta, rehtorilta sekä YTL:n verkkosivuilta.

Erytisjärjestelyitä ylioppilaskokeeseen on haettava ylioppilastutkintolautakunnalta jo ennen ensimmäistä yo-kokeisiin ilmoittautumista. Ota yhteyttä asiassa erityisopettajaan viimeistään puoli vuotta ennen ilmoittautumistasi yo-kokeeseen. Lisätietoja ja ohjeita em. seikkoihin liittyvissä kysymyksissä saa erityisopettaja Päivi Rantalalta (paivi.rantala@edu.hel.fi, puh. 050 401 3323).

KOKEIDEN UUSIMINEN JA TUTKINNON TÄYDENNYS

Hyväksytyin kokeen uusija

Ylioppilastutkinnon kokeen hyväksytysti suorittanut saa uusia kokeen yhden kerran. Hyväksytyin kokeen uusimisella ei ole aikarajaa.

Hylätyn kokeen uusija

Pakollisen hylätyn kokeen saa uusia kaksi kertaa tätä tutkintokertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana. Siten, jos kokelas ajoittaa tutkinnon suorittamisen kolmeen perättäiseen tutkintokertaan ja tulee hylätyksi jossakin pakollisessa kokeessa viimeisellä näistä tutkintokertoista, hän saa uusia hylätyn kokeensa vielä kaksi kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Pisimmillään tutkinnon suorittaminen voi siis ulottua kuuteen tutkintokertaan. Jollei tutkintoa ole säädettyä ajassa suoritettu, on tutkinto uusittava kokonaisuudessaan.

Jos kokelas on hylätty pakollisessa vaativamman tason kokeessa, hän saa hylättyä koetta uusia osallistua saman oppiaineen lyhemmän oppimäärän kokeeseen. Lyhemmän oppimäärän perustuvan kokeen suorittaminen katsotaan alkuperäisen kokeen uusimiseksi. Siten kokelas, joka on hylätty esimerkiksi pakollisessa pitkän matematiikan kokeessa, voi hylättynä kokeena uusia lyhyen matematiikan kokeen. Tason vaihtaminen edellyttää kuitenkin, että kokelaan pakollisiin kokeisiin sisältyy yksi vaativamman tason koe.

Hylätyn ylimääräisen kokeen saa uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa. Jos hylätty pakollinen koe on kompensoitu, sen saa uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa.

Hylätyksi katsotaan myös sellainen koe, johon kokelas on ilmoittautunut mutta jäänyt siihen ilman erityisen painavaa syytä saapumatta, tai koe, jota kokelas ei ole jättänyt arvosteltavaksi.

Tutkinnon täydentäjä

Ylioppilastutkinnon suorittaneella henkilöllä on oikeus täydentää tutkintoaan kokeilla, joihin hän ei ole aikaisemmin osallistunut. Tutkintoa voi myös täydentää saman oppiaineen eritasoisella kokeella. Tutkinnon täydentäminen on mahdollista vasta sen jälkeen, kun tutkinto on suoritettu. Täydentämisen ajankohtaa ei muutoin ole rajoitettu.

VILPPI JA TUTKINTOJÄRJESTYKSEN RIKKOMINEN

Kokelas, joka syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä tai muuten törkeästi rikkoo järjestystä, menettää oikeutensa osallistua kokeisiin kyseisenä tutkintokertana. Kokeet, joihin kokelas on samalla tutkintokerralla ilmoittautunut, katsotaan hylätyiksi.

Matkapuhelimien ja muiden älylaitteiden tuominen koetiloihin on kiellettyä. Kokeista poistuminen ennen lautakunnan sallimaa aikaa klo 12 on lautakunnan määräysten vastaista.

KOESUORITUKSET JA ARVOSTELU

Kunkin kokeen ainekohtaisissa määräyksissä annetaan tarkemmat ohjeet kokeiden suorittamisesta. Kokeen jälkeen opettaja arvostelee koesuoritukset alustavasti. Lopullisen arvostelun suorittavat lautakunnan sensorit. Alustavat arvostelut tulevat Wilmaan 1-2 viikon kuluttua kokeesta. Lopulliset tulokset tulevat Wilmaan lautakunnan kulloinkin ilmoittamana päivämääränä.

Arvosanojen pisterajat lautakunta päättää sitten, kun arvostelutyö on saatu päätökseen, kullakin tutkintokerralla erikseen. Eri arvosanojen suhteelliset osuudet lautakunta pyrkii pitämään perättäisinä vuosina jokseenkin samoina.

TARKISTUSARVOSTELU

Kokelaalla on mahdollisuus opettajan tai rehtorin välityksellä saada tietää suorituksesi arvostelua koskevat perusteet. Jos kokelas, alaikäisen kokelaan huoltaja tai opettaja on tyytymätön kokeen arvosteluun, hän voi hakea lautakunnalta maksullista tarkistusarvostelun toimittamista. Hakemus tulee tehdä lukion rehtorille 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokelaalla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos henkilökohtaisesti tietoonsa. Hakemuksesta tulee ilmetä, mitä koetta ja kokeen osaa pyyntö koskee sekä kokelaan nimi, osoite, pankkiyhteys ja lukio, jossa hän on kokeen suorittanut.

PÄÄTTÖTODISTUS

Lukion päättötodistuksen voi saada, kun kaikki pakolliset kurssit sekä riittävä määrä syventäviä kursseja on suoritettu (vähintään 44 kurssia, katso opinto-opas: opetussuunnitelman mukainen tuntijako). Lukion päättötodistus tai vähintään 2,5-vuotinen ammatillinen todistus on edellytyksenä ylioppilastutkintotodistuksen saamiselle.

YO-TODISTUS

Ylioppilastutkintolautakunta antaa ylioppilastutkintotodistuksen niille kokelaille, jotka on hyväksytty pakollisissa kokeissa ja jotka saavat tai ovat saaneet lukion päättötodistuksen tai vastaavan todistuksen ammatillisen tutkinnon suorittamisesta.

Todistus päivätään sen tutkintokerran mukaan, jolloin kaikki pakolliset kokeet on hyväksytysti suoritettu. Kevään tutkinnon todistuksen päiväys on sama kuin koulun kevätlukukauden päätöspäivä. Syksyn tutkinnon todistukset päivätään marraskuun 25. päivän tienoille. Lautakunta lähettää todistukset lukioille keväällä ennen koulun päätöspäivää ja syksyllä ennen marraskuun loppua. Todistukset luovutetaan lakkiaisissa tai ne voi noutaa myöhemmin toimistosta.

Rehtorin tulee kevään tutkinnon osalta ilmoittaa lautakunnalle 5. toukokuuta ja syksyn tutkinnon osalta 4. marraskuuta mennessä, ketkä lukion oppilaista eivät saa päättötodistusta. Samalla rehtori myös ilmoittaa, ketkä ammatillisen tutkinnon perusteella ylioppilastutkintoon osallistuneista kokelaista eivät vielä saa todistusta ammatillisesta tutkinnostaan.

Kokelaalle, joka on suorittanut hyväksytysti tutkinnon pakolliset kokeet mutta joka ei ole vielä oikeutettu saamaan lukion päättötodistusta tai muuta vastaavaa todistusta, ei anneta ylioppilastutkintotodistusta. Hänellä ei kuitenkaan ole oikeutta suorittaa ylioppilastutkintoa uudelleen. Ylioppilastutkintotodistus toimitetaan koululle, kun rehtori ilmoittaa hänen saavan päättötodistuksen.

Todistukseen merkitään hyväksytysti suoritettujen kokeiden arvosanat. Jos kokelas on ennen todistuksen antamista uusinnut jonkin kokeen, todistukseen merkitään tästä kokeesta saatu parempi arvosana. Kompensoidusta kokeesta merkitään todistukseen hylätty arvosana. Ylimääräisessä kokeessa saatua hylättyä arvosanaa ei merkitä ylioppilastodistukseen.

Kokelaalle, joka on suorittanut hyväksytysti tutkinnon pakolliset kokeet mutta joka ei saa lukion päättötodistusta tai muuta vastaavaa todistusta, lautakunta antaa todistuksen hyväksytyjen kokeiden suorittamisesta. Tällainen todistus annetaan myös tutkintoa suorittavalle kokelaalle, joka sallitussa ajassa on hyväksytysti suorittanut vain osan kokeista. Lautakunnan antaman todistuksen saa myös erillisen kokeen suorittaja sekä ylioppilas, joka tutkintotodistuksen saamisen jälkeen on uusinnut kokeita tai täydentänyt tutkintoaan.

Kokelaalle, joka suorittaa tutkintoaan ajallisesti hajautettuna, ylioppilastutkintolautakunta antaa pyynnöstä maksullisen otteen ylioppilastutkintorekisteristä, josta ilmenevät hänen siihenastiset suorituksensa.

YLIOPPILASTUTKINNON ARVOSANAT

Kaikkien kokeiden alustavan arvostelun suorittavat koulun omat opettajat. On muistettava, että alustava arvio osoittaa vain viitteellisesti lopullisen koekohtaisen arvosanan. Tietokoneajon jälkeen YTL määrää lopulliset koekohtaiset arvosanat. Eri vuosina voi arvosanarajoissa olla melkoisia eroja.

Ylioppilastutkinnon arvosanat ovat seuraavat:

L	Laudatur
E	Eximia cum laude approbatur
M	Magna cum laude approbatur
C	Cum laude approbatur
B	Lubenter approbatur
A	Approbatur
I	Improbatur

KOMPENSAATIO

Jos kokelas on hylätty yhdessä pakollisessa kokeessa, lautakunta voi kuitenkin jäljempänä esitetyin edellytyksin antaa hänelle ylioppilastutkintotodistuksen, johon hylätty arvosana merkitään. Menettelyä kutsutaan kompensatioksi. Kompensaatiossa otetaan huomioon ylioppilastutkintotodistukseen kuuluvien sekä pakollisten että ylimääräisten kokeiden arvosanat. Tutkintoa täydentämällä ei voi kompensoida hylättyä koetta eli jo neljään pakolliseen kokeeseen ilmoittauduttuaan, kokelas ei voi enää ilmoittautua ylimääräiseen kokeeseen tutkinnon ollessa kesken.

Ellei kokelas halua kompensatiota suoritettavan, hänen on annettava asiasta kirjallinen ilmoitus lukiolle, joka toimittaa sen edelleen lautakunnalle. Ilmoituksen on oltava lautakunnassa viimeistään 15. toukokuuta kevään tutkinnossa ja 31. lokakuuta syksyn tutkinnossa. Ellei ilmoitusta ole tehty, yleinen kompensatio toimii automaattisesti. Keskeytynyttä koetta ei voi kompensoida.

Lautakunta noudattaa kompensaatiossa seuraavia perusteita. Hylätyt suoritukset eri oppiaineissa on tason mukaan jaettu neljään luokkaan: i+, i, i- ja i=. Kokelaan kustakin hyväksytystä kokeesta saamasta arvosanasta annetaan kompensatiopisteitä seuraavasti:

L	laudatur	7
E	eximia cum laude approbatur	6
M	magna cum laude approbatur	5
C	cum laude approbatur	4
B	lubenter approbatur	3
A	approbatur	2

Kokelaan saamat kompensatiopisteet lasketaan yhteen, jolloin 12 kompensatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan, jos se on i+, 14 kompensatiopistettä i:n, 16 pistettä i:-n ja 18 pistettä i=:n.

Jos kokelas on hylätty useammin kuin kerran jossakin kokeessa, otetaan hänen edellä esitetyn luokittelun mukainen paras improbaturinsa huomioon kompensatiota laskettaessa.

YLIOPPILAAKSI VALMISTUVAN NIMEN JULKAISEMINEN

Sekä ylioppilaslautakunnalla että lukiolla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi sen jälkeen, kun lautakunta on lähettänyt lukiolle tutkinnon tulostiedot ja tietojen oikeellisuus on varmistettu. Lautakunnan julkaisemassa nimilistassa on niiden ylioppilaiden nimet, jotka ovat suorittaneet tutkintonsa loppuun kyseisessä tutkinnossa ja jotka myös saavat lukion päättötodistuksen tai todistuksen ammatillisesta tutkinnosta.

Jos kokelas ei halua nimeään julkaistavan, hänen tulee pyytää kirjallisesti sekä lukiota että lautakuntaa poistamaan nimensä julkaistavaksi tarkoitetusta nimilistasta. Pyyntö esitetään rehtorille, joka toimittaa sen edelleen lautakuntaan. Pyyntö on esitettävä hyvissä ajoin ennen tulosten valmistamista.

AINEKOHTAISIA OHJEITA YLIOPPILASKOKEISIIN

Minimivaatimus ylioppilaskokeisiin valmistautuessa on oppiaineen pakollisten kurssien suorittaminen, mutta kokeet perustuvat myös valtakunnallisten syventävien kurssien sisältöön. Lisäksi Helsingin aikuislukiossa järjestetään abikursseja lähes kaikissa ylioppilastutkinnossa suoritettavissa aineissa, ja niiden suorittaminen ennen ylioppilaskoetta on erittäin suositeltavaa. Niillä harjoitellaan vastaamista tyypillisiin ylioppilaskoetehtäviin sekä Abitti-järjestelmän käyttöä.

ÄIDINKIELEN KOE

Äidinkielen koe on kaksiosainen: siihen kuuluvat lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe. Lukutaidon kokeen arvioinnissa painottuvat luetun ymmärtäminen sekä tekstien analyysi- ja tulkintataidot ja kirjoitustaidon kokeessa kirjallisen ilmaisun ja tekstin rakentamisen taidot. Molemmissa kokeissa aineistoilla on vahva asema, joten lukeminen ja kirjoittaminen liittyvät niissä toisiinsa.

Kokeet järjestetään eri koepäivinä. Äidinkielen arvosana määräytyy näissä kokeissa saadun pistesumman perusteella. Äidinkielen kokeen hyväksytyn arvosanan edellytyksenä on, että kokelaalla on suoritusta molemmista, eri päivinä suoritettavista osista. Jos kokelas jättää saapumatta jompaankumpaan äidinkielen kokeen koetilaisuuteen tai ei jätä molemmista koetilaisuuksissa koesuoritusta arvosteltavaksi, katsotaan kokonaissuoritus keskeytyneeksi eikä kompensatio ole mahdollinen. Kokelaan on koetta uusiessaan suoritettava kokeen molemmat osat uudelleen.

Molemmissa kokeissa tekstit kirjoitetaan yleiskielellä. Vastaustekstin kappalejako osoitetaan jättämällä tyhjä rivi kappaleiden väliin, myös mahdollisen otsikon jälkeen jätetään tyhjä rivi. Oikolukuohjelma ei ole käytössä. Tekstin voi kirjoittaa myös esimerkiksi Libre Office -tekstinkäsittelyohjelmassa, josta kokelas siirtää kirjoittamansa tekstin vastaukselle osoitettuun tilaan.

Lukutaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa eli taitoa eritellä, tulkita, arvioida ja hyödyntää monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista, ilmaisukeinoista ja konteksteista. Tehtävät liittyvät esimerkiksi aineistona olevien tekstien merkityksiin, rakenteisiin,

ilmaisuun, tematiikkaan, vastaanottoon ja kontekstiin sekä niiden välisiin suhteisiin.

Lukutaidon kokeen maksimipistemäärä on 60 pistettä. Lukutaidon kokeen arviointikohteet ovat

- kokonaiskuva lukutaidosta
- vastauksen sisältöaineokset
- vastauksen esitystapa.

Kirjoitustaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kirjallista ilmaisukykyä sekä taitoa kielentää ajatuksia ja hallita asiakokonaisuuksia. Tehtävänä on tuottaa pohtiva, näkökulmia avaava tai kantaa ottava teksti aineistojen avulla.

Kirjoitustaidon kokeen ylin pistemäärä on 60 pistettä. Kirjoitustaidon kokeen arviointikohteet ovat

- kokonaiskuva kirjoitustaidosta
- näkökulma-, sisältö- ja aineistovalinnat
- aineistojen käyttö
- tekstin rakenne
- kieli ja tyyli.

SUOMI TOISENA KIELENÄ -KOE

Kaikille pakollisen äidinkielen kokeen korvaavana kokeena voi olla suomi toisena kielenä -oppimäärään perustuva koe, jos kokelaan oma äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame tai jos kokelas on viittomakieltä äidinkielenään tai ensikielenään käyttävä. Kokelaalta ei vaadita äidinkielistä suomen kielen osaamista. Suomi toisena kielenä -koe korvaa äidinkielen kokeen ja on näin ollen aina tutkinnon pakollinen koe.

Kokeessa arvioidaan, miten hyvin kokelas on saavuttanut suomi toisena kielenä -oppiaineen tavoitteiden mukaisen kielitaidon: miten hyvin hän ymmärtää lukemaansa suomenkielistä tekstiä, hallitsee sanastoa, kielen rakenteita ja suomen kielelle tyypillisiä ilmauksia sekä pystyy tuottamaan viestinnällisiä tekstejä ja laatimaan kirjoitelman jostakin kokemuspiiriinsä kuuluvasta, lukion oppimäärän aihepiireissä mainitusta tai ajankohtaisesta aiheesta.

Kokeissa arvioidaan sekä vastaanottamistaitoja (luetun ymmärtäminen) että tuottamistaitoja (rakenne ja sanasto, kirjallinen tuottaminen). Suullista tuottamista ja vuorovaikutusta ei ylioppilastutkinnon kielikokeissa arvioida. Suomi toisena kielenä -kokeessa ei myöskään arvioida kuullun ymmärtämisen taitoa. Kokeissa käsiteltävät tekstit valitaan niin, että ne liittyvät lukion opetussuunnitelman perusteiden aihekokonaisuuksiin sekä suomi toisena kielenä -oppimäärän eri aihepiireihin ja teemoihin. Osiot puolestaan laaditaan niin, että ne mittaavat mahdollisimman kattavasti erilaisia viestintätoimintoja.

Suomi toisena kielenä -koe muodostuu neljästä osasta, joista ensimmäisessä mitataan ensisijaisesti luetun ymmärtämisen taitoa, toisessa luetun ymmärtämistä ja vuorovaikutuksellista tuottamista, kolmannessa sanaston ja rakenteiden hallintaa ja neljännessä kirjallisen tuottamisen taitoa.

KIELIKOKEET

Vieraissa kielissä ja toisessa kotimaisessa kielessä järjestetään vaatavuudeltaan kahden eri tason ko-keita. Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita kumman tason mukaiseen kokeeseen hän osallistuu.

Kielikokeeseen sisältyy seuraavia kielitaidon osa-alueita mittaavia tehtäviä (suluissa painotukset):

- kuullun ymmärtäminen (80–90 pistettä)
- luetun ymmärtäminen (70–90 pistettä)
- sanasto ja rakenteet (20–40 pistettä)
- kirjallinen tuottaminen (99 pistettä)

Kielikokeessa ovat mahdollisia esimerkiksi seuraavat tehtävätyypit:

- monivalintatehtävät
- aukkot tehtävät
- yhdistämistehtävät
- täydentämistehtävät
- tehtävät, joissa vastataan annettuun vastauskenttään

Tehtävän suorittamiseen tarvittava ohjeistus ja aineisto annetaan tehtävän yhteydessä. Aineisto voi olla esimerkiksi tekstejä, kuvia, tilastoja, videoita tai äänitallenteita. Esimerkiksi vastauksen tavoite-pituus kerrotaan tehtävänannossa ja sitä tulee noudattaa. Vastauksia saa luonnostella paperille, joita ei lähetetä lautakuntaan arvosteltavaksi.

REAALIAINEIDEN KOKEET

Ilmoittautuessaan reaalikokeeseen kokelas ilmoittautuu tietyn oppiaineen kokeeseen, josta ei voi koetilanteessa enää poiketa. Samalla ilmoitetaan, onko koe pakollinen vai ylimääräinen.

Kullakin tutkintokerralla on kaksi reaaliaineiden koepäivää. Yhtenä koepäivänä järjestetään *psyko-logian, filosofian, historian, fysiikan ja biologian* kokeet. Toisena koepäivänä järjestetään *uskonnon, elämäkatsomustiedon, yhteiskuntaopin, kemian, maantieteen ja terveystiedon* kokeet. Yhtenä päi-vänä voi osallistua vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten yhdellä tutkintokerralla voi suorittaa enintään kaksi reaaliaineen koetta, jotka ovat eri päivinä.

Ole tarkkana, että vastaat reaaliaineen kokeessa vain vaadittavaan määrään tehtäviä, sillä jos vas-tauksia on liikaa, parhaimmat vastaukset jätetään huomioimatta. Samoin huomaathan, että pistey-tys voi olla eri tehtävissä erilainen.

Reaaliaineen yo-koe rakentuu tehtävätyypiltään ja vaatavuustasoltaan toisistaan eroavista osista, joissa voi olla useita tehtäviä. Osa tehtävistä voi olla pakollisia. Tehtävissä voi olla oheismateriaalina esimerkiksi tekstejä, kuvia, tilastoja, karttoja, animaatioita, videoita tai äänitallenteita. Yhden teh-tävän maksimipistemäärä voi vaihdella välillä 15–30 ja kokeen maksimipistemäärä on 120.

Fysiikan, kemian ja maantieteen kokeissa saa käyttää laskinta ja taulukkokirjaa, ja niiden käyttöä koskevat samat ohjeet kuin matematiikan koetta.

MATEMATIIKAN KOE

Syksyllä 2018 ainoa paperilla tehtävä ylioppilaskoe on matematiikan koe, joka järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaisena. Matematiikan pitkään oppimäärään perustuvaa koetta kutsutaan pitkän matematiikan kokeeksi ja lyhyeen oppimäärään perustuvaa koetta lyhyen matematiikan kokeeksi. Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita, osallistuuko hän pitkän vai lyhyen matematiikan kokeeseen.

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on 13 tehtävää. Kokelas saa vastata kummassakin kokeessa enintään 10 tehtävään. Tehtävien maksimipistemäärä on 6. Ylioppilastutkintolautakunta pyrkii asettamaan koetehtävät likimääräiseen vaikeusjärjestykseen helpoimmasta vaativimpaan. Syventävien kurssien tehtävät ovat yleensä niiden vaikeusasteesta riippumatta tehtävisarjan lopussa.

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa jakautuu edelleen kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. Alla olevaan taulukkoon on merkitty, kuinka monta tehtävää kussakin osassa annetaan, kuinka moneen tehtävään kokelas vastaa ja mitä apuvälineitä on sallittua käyttää tehtäviä suoritettaessa.

Osa	Tehtäviä annetaan	Kokelas vastaa (korkeintaan)	Apuvälineet
A	4	4	Ei laskinta, taulukkokirja
B1	5	3	Laskin, taulukkokirja
B2	4	3	Laskin, taulukkokirja

A-osan vihkossa on tehtävänantojen lisäksi jokaisen tehtävän kohdalla tila, johon tehtävän ratkaisu kirjoitetaan. B-osan vihkossa on pelkät tehtävänannot.

Kokelaalle annetaan koetilaisuuden alkaessa sekä A-osan että B-osan tehtävävihko ja taulukkokirja. Kokelaan on palautettava A-osan koevihko viimeistään kolmen tunnin kuluttua kokeen alkamisesta. Laskimen käyttö ei ole sallittua sinä aikana, kun A-osan tehtävävihko on kokelaan hallussa. Kun kokelas palauttaa A-osan tehtävävihkonsa, hän saa laskimen käyttöönsä.

Taulukkokirja ja laskin

Käytettäväksi tarkoitetut omalla nimellä varustetut taulukkokirjat ja laskimet muisti tyhjennettynä on jätettävä viimeistään klo 18 koetta edeltävänä koulupäivänä Mäkelänrinteen toimipisteen toimistoon tarkastettaviksi. Matematiikan kokeessa sallitaan seuraavien taulukkokirjojen käyttö koko kokeen ajan:

- MAOL: MAOL-taulukot, Otava
- Ranta – Tiilikainen: Lukion taulukot, WSOY

Kokeessa saa käyttää samanaikaisesti kumpaakin taulukkokirjaa. Taulukkokirjoissa saa olla ainoastaan omistajaa koskevia lisämerkintöjä. Todetut painovirheet saa korjata, mutta taulukkokirjoihin ei saa lisätä mitään kirjoitettuja tai monistettuja tietoja eikä alleviivauksia.

Matematiikan kokeen B-osassa saa käyttää yhtä tai useampaa laskinta. Kaikki funktio-, graafiset ja symboliset laskimet ovat sallittuja. Kokeessa ei saa olla mukana laskinten erillisiä käyttöohjeita, lisämuisteja eikä tiedonsiirtoon tarkoitettuja välineitä. Kokeen aikana laskinta ei saa lainata toiselta kokelaalta. Koulu voi kuitenkin lainata laskimen, jos kokelaan laskin menee epäkuntoon.

Koetehtäviin vastaaminen

Ratkaisut kirjoitetaan sellaisella lyijykynällä, jonka jälki on vaivattomasti luettavissa. Vain piirroksissa saa käyttää värikyniä, ei kuitenkaan punaista. Kokelas kirjoittaa A-osan tehtävien ratkaisut koevihkoon ratkaisuille varattuihin kohtiin. Ratkaisuja saa luonnostella konseptipaperille. B-osan tehtävät lasketaan jokainen omalle puoliarkille. Kullekin puoliarkille saa kirjoittaa vain yhden tehtävän ratkaisun. Tarvittaessa saman tehtävän käsittelyä voi jatkaa lisäpuoliarkeilla. Mahdolliset kuviot piirretään samalle paperille ratkaisun kanssa tai erilliselle millimetripaperille. Kokelas jättää arvosteltavaksi tarkoitetut lopulliset ratkaisut selvästi ja siististi kirjoitettuin. Kokelaan on selvästi yliviivattava koetilanteessa ne suoritukset, joita hän ei halua arvosteltaviksi. Myös suoritusten luonnoste- luun käytetyt paperit on yliviivattava.

Arvostelu

Hyvästä suorituksesta näkyy, miten kokelas on päätenyt vastaukseen. Ratkaisussa on oltava tarvittavat laskut tai muut perustelut ja lopputulos. Koordinaatistot, diagrammit, kuviot ja funktioiden kuvaajat on esitettävä selkeästi.

Vähäiset laskuvirheet eivät merkittävästi alenna pistemäärää, jos virheen johdosta tehtävä ei muutu luonteeltaan tai jos virheestä ei seuraa ilmeisen väärä tai mahdoton tulos tai jos tehtävän tarkoitus ei ole testata kokelaan kykyä tehdä virheettömästi laskutoimituksia.

Jos kokelas jättää samaan tehtävään useamman kuin yhden ratkaisun, tehtävä arvostellaan pienim- män pistemäärän antavan ratkaisun mukaan. Jos kokelas jättää B1- tai B2-osassa arvosteltavaksi enemmän kuin 3 tehtävää, katsotaan lopullisen pistemäärän muodostuvan niistä 3 tehtävästä, joi- den pistesumma on pienin.